

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep.

0030 Oslo

Vår ref.:

510

Deres ref.:

Hvalstad, den: 03.09.09

Forslag til statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen – høringsuttalelse

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) viser til høringsbrev fra MD med vedlegg vedrørende forslag til statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen.

Innledende merknader

Da Stortinget behandlet forslaget til ny plandel i plan- og bygningsloven, ble det gitt en tilslutning til prinsippet om differensiert forvaltning av strandsonen. Flertallet i Energi- og Miljøkomiteen uttalte blant annet at de forventet at de statlige planretningslinjene i særlige pressområder skulle forsterke lovens restriktive intensjon. Irreversible tiltak skal kun unntaksvis bli godkjent i strandsonen i pressområdene, hvor hensynet til allemannsretten skal gå foran andre interesser. Flertallet legger da til grunn at det skal bygges på innsiden av kyststripen mens selve kyststripen skal ligge som et fellesgode for alle mot sjøen. NJFF anser det som svært viktig at flertallet i Energi- og miljøkomiteen understreket dette som et gjennomgående prinsipp.

Et viktig tema i debatten omkring strandsonen i forbindelse med revisjonen av plandelen i plan- og bygningsloven, var spørsmålet om en differensiert strandsoneforvaltning. Stortinget sluttet seg til en slik løsning. NJFF er opptatt av at det blir et tett fokus på strandsoneforvaltningen også i de områdene som defineres ikke å ha et sterkt press på strandsonen. Dette for å unngå at videre nedbygging i strandsonen i disse områdene over tid vil gi en negativ utvikling i forhold til allmennhetens ferdsel i strandsonen. Erfaringene fra flere områder langs kysten, er det dette ikke lenger er en utfordring for nærmere definerte områder i Indre Oslofjord, men er en utfordring som stadig øker i omfang og dermed omfatter stadig flere områder.

NJFF var svært fornøyd med at Stortinget gjennom sin behandling av den nye plan- og bygningsloven, foretok en innstramning av i forhold til byggeforbudet i 100-metersbeltet langs sjøen og reglene om dispensasjon. Dette var et viktig og nødvendig signal. Samtidig ser NJFF at en differensiert strandsoneforvaltning innenfor de generelle rammene om byggeforbud, er et fornuftig valg som kan skape større forståelse for bestemmelsene. Dette vil også kunne gi et bedre utgangspunkt for en praktisering og håndtering fra kommunenes side. I sum håper NJFF at de grep som er gjort av Stortinget og nå følges opp av MD, kan bidra til et nødvendige vern av allmennhetens bruk av og ferdsel og naturgrunlaget i strandsonen. Det er samtidig viktig at de statlige planretningslinjene blir et anvendbart styringsverktøy for kommunene.

I praksis deles nå landet inn i tre når det gjelder strandsoneforvaltningen med Oslofjordregionen, andre nærmere definerte kystområder med økende press på strandsonen og de øvrige kystkommunene der man ikke anser at det er særlig press på strandsonen. NJFF har ingen konkrete merknader til de konkrete forslagene til inndeling, men anser inndelingen for å være et greit utgangspunkt. En slik inndeling i ulike kategorier må kunne evalueres med jevne

mellomrom og justeres dersom dette vurderes som hensiktsmessig ut fra eventuelle endringer i status i forhold til i dag. NJFF vil understreke at det er viktig at en framtidig forvaltning av strandsonen ikke bidrar til at flere kommuner beveger seg over mot eller inn i Oslofjord-kategorien. Det vil i så fall være en utvikling som er stikk i strid med Stortingets uttalte målsetting.

Generelle retningslinjer

NJFF ser det som positivt at man i forslaget og kommentarene til retningslinjene er klare på at det ikke skal tillates bygging og landskapsinngrep på arealer som har betydning for andre formål som friluftsliv, naturvern og biologisk mangfold. Samtidig er det viktig at departementet vektlegger at kommunene også skal ha fokus på løsninger som kan bedre eksisterende situasjon både i forhold til landskapet og allmennhetens tilgang til sjøen. For at disse klare anbefalingene og de gode intensjonene skal ha mulighet til å realiseres, er det svært viktig at kommunenes håndtering blir fulgt nøye opp. Eventuelle avvik fra hva som nå legges som mal for håndtering av disse sakene, må tas tak i fra første stund. Dagens situasjon i forhold til strandsonen er jo oppstått på tross av byggeforbudsbestemmelser, ikke som et resultat av at loven ikke har hatt noe forbud mot bygging i strandsonen. NJFF vil understreke at selv om vi i utgangspunktet velger å tro at det store flertallet av kommunene vil forholde seg til Stortingets vedtak og intensjoner, så taler erfaringene så langt for at det vil være flere kommuner som vil forsøke å omgå intensjonene og bestemmelsene. Situasjonen kan bli et fortsatt økende press på strandsonen med allmennheten som den store taperen. Det er derfor viktig at MD og fylkesmennene følger nøye med i kommunenes håndtering av disse sakene. Om nødvendig må det statueres et eksempel ved første anledning for å synliggjøre at her er det ikke rom for å gå utenom Stortingets klare føringer og vedtatte bestemmelser.

Retningslinjer for sentrale områder der presset på arealene er stort

Kystkommunene i Oslofjorregionen

NJFF har ingen konkrete merknader til forslaget. Dette har vært og vil bli et strengt regime. Her er det først og fremst oppfølgingen av vedtak som er i strid med loven, de rikspolitiske retningslinjene og det framlagte forslaget til retningslinjer som vil være avgjørende for framtidig utvikling, jfr våre generelle merknader.

Andre sentrale områder der presset på arealene er stort

Dette er områder der det er særlig viktig å få til en planlegging og utvikling av strandsonen som forhindrer en fortsatt negativ utvikling sett med allmennhetens og naturgrunnlagets øyne. Det framlagte forslaget til retningslinjer bør være et godt utgangspunkt for kommunenes håndtering av spørsmålene.

Målformuleringene er generelle og omfatter vel det meste av gode intensjoner og forventninger til kommunene og deres løpende oppfølging og håndtering som planmyndighet. Det har vel heller ikke fram til nå vært mangel på gode intensjoner og politiske målformuleringer knyttet til strandsonen. Utfordringene har ligget og vil fortsatt primært ligge på den faktiske vilje hos kommunene til å følge dem opp, samt vilje og muligheter blant sentrale myndigheter til å gripe inn mot kommunene som ikke følger opp.

NJFF har ingen konkrete merknader til de foreslåtte formuleringene for hovedmål og delmål. Det er viktig at man også har valgt å benytte forpliktende formuleringer i tillegg til "bør"-

formuleringer. Spesielt i forhold til grunnlaget for allmenn rekreasjon, er det positivt at man klart sier at grunnlaget skal trygges og videreutvikles.

Igjen står man overfor det faktum at framtidig utvikling i disse områdene i stor grad vil være avhengig av politisk vilje til å følge opp bestemmelsene, og i neste omgang vilje og politisk mot til å følge opp overfor de kommunene som ikke forholder seg til retningslinjene.

Retningslinjer for områder med mindre press på arealene

NJFF støtter opp om forslaget til retningslinjer for områdene med mindre press på arealene. Dette bør være et godt utgangspunkt for kommunenes håndtering av disse sakene og den avveining som kommunene må gjøre mellom ulike interesser og hensyn i sine planprosesser.

Forslaget legger blant annet opp til at det bør unngås å plassere fritidshus og bolighus nær sjøen. Dette er et viktig punkt for å unngå en situasjon med økende grad av privatisering av strandsonen. Erfaringene fra Oslofjordområdet viser blant annet at det nettopp er i forbindelse med denne type bebyggelse helt ned mot sjøen, at det lett oppstår situasjoner der allmennheten enten føler seg utestengt eller lite velkomne eller at de faktisk mister tilgang til strandsonen ved at det settes opp fysiske stengsler som gjerder eller tilsvarende. Så lenge det ikke er fastlagt noen klar definisjon av hvor langt fra/nærme et fritidshus/bolighus man kan utøve allemannsretten til fri ferdsel i utmark, er det viktig å i størst mulig grad unngå at situasjoner som virker ekskluderende for allmennheten oppstår og får utvikle seg. Det er ofte slik at områdene som er attraktive for etablering av fritidshus/bolighus og ulike aktiviteter, også er områder som er attraktive og viktige for allmennhetens bruk og ferdsel.

Selv om disse områdene kan sies å ha mye å gå på i dag før det blir press på strandsonen og interessekonflikter mellom ulike interesser og brukergrupper, så er det viktig at man også her har gode retningslinjer og følger utviklingen nøye.

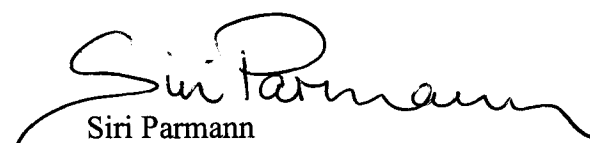
Avsluttende merknader

NJFF mener i all hovedsak at forslaget til retningslinjer bør være et godt utgangspunkt for en forvaltning av strandsonen i tråd med intensjonene. Det faktiske resultatet vil imidlertid avhenge av politisk vilje til å forvalte strandsonen i tråd med lov og retningslinjene, samt politisk vilje til å følge opp kommuner som eventuelt ikke følger opp.

Å kombinere hensynet til å forhindre en ikke-ønsket nedbygging av strandsonen med ønsket om å legge til rette for en bærekraftig lokal utvikling langs kysten, vil i mange tilfeller være en vanskelig balansegang. NJFF vil sette fokus på at det nå er svært viktig at kommunene er sitt ansvar bevisst og bidrar til at strandsonen også for framtidige generasjoner skal være en viktig arena for friluftsliv for allmennheten.

Vennlig hilsen
NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Bjarne Oppegård
Gen.sekr.

Siri Parmann
Fagsjef